

Zapisnik

**s Trećeg sastanaka Radne skupine za izradu Nacrta Akcijskog
plana za provedbu Nacionalnog plana za uključivanje Roma, za
razdoblje od 2021. do 2027. godine, za 2026.-2027.
održanog 6. ožujka 2026. godine**

10. ožujka 2026.

Dnevni red:

- 13:00 – 13:10 **Uvodno obraćanje**
Mr. sc. Klaudija Kregar Orešković
- 13:10 – 13:40 **Prezentacija 3. Nacrta Akcijskog plana za provedbu Nacionalnog
plana za uključivanje Roma za razdoblje od 2021. do 2027., za
2026. – 2027.**
- 13:40 – 15:00 **Rasprava**
- 15:00 – 15:10 **Zatvaranje sastanka (daljnje aktivnosti)**

Prisutni članovi/zamjene članova Radne skupine:

1. Klaudija Kregar Orešković - Ured za ljudska prava i prava nacionalnih manjina
2. Aleksa Đokić - Ured za ljudska prava i prava nacionalnih manjina
3. Dario Miloš - Ured za ljudska prava i prava nacionalnih manjina
4. Tatjana Vukobratović Spasojević - Ministarstvo prostornoga uređenja, graditeljstva i državne imovine
5. Nataša Pantlik - Ministarstvo pravosuđa, uprave i digitalne transformacije
6. Martina Krajačić - Ministarstvo vanjskih i europskih poslova
7. Nina Glavaš- Ministarstvo turizma i sporta
8. Goran Đurđević - Ministarstvo regionalnoga razvoja i fondova Europske Unije
9. Maja Adžija - Ministarstvo kulture i medija
10. Marija Šimac Penava- Ministarstvo rada, mirovinskoga sustava, obitelji i socijalne politike
11. Ana Kešina - Ministarstvo znanosti, obrazovanja i mladih
12. Nina Bončić Mijatović - Ministarstvo zdravstva
13. Tihana Zidanić Šakota - Hrvatski zavod za zapošljavanje
14. Tereza Missoni - Ured za udruge VRH
15. Goran Tomašković - Ured za udruge VRH
16. Dijana Ćurković - Ured za ravnopravnost spolova VRH
17. Josipa Marković - Savjet za nacionalne manjine
18. Tomislav Ogrinšak - Agencija za odgoj i obrazovanje
19. Ana Lesko- Agencija za strukovno obrazovanje i obrazovanje odraslih
20. Filip Ćorić - Hrvatski zavod za javno zdravstvo
21. Anica Ježić- Ured pravobranitelja za osobe s invaliditetom
22. Mladen Stojanović - Ured pučke pravobraniteljice
23. Biljana Ugarković - Udruga Kali Sara
24. Anesa Šabani - Udruga Kali Sara
25. Filip Škiljan – Institut za migracije i narodnost
26. Martina Horvat - Edukacijsko-rehabilitacijski fakultet

Uvodno obraćanje/prezentacija 3. Nacrta Akcijskog plana za provedbu Nacionalnog plana za uključivanje Roma za razdoblje od 2021. do 2027., za 2026. – 2027.

Na početku sjednice Klaudija Kregar Orešković, zamjenica ravnateljica Ureda za ljudska prava i prava nacionalnih manjina i voditeljica Radne skupine, pozdravila je prisutne te se ispričala zbog promjene termina i lokacije održavanja sastanka.

Navela je da su članovima unaprijed dostavljeni dnevni red i prateći materijali te je upitala ima li prijedloga za dopunu ili primjedbi. Budući da primjedbi nije bilo, dnevni red je usvojen.

Prije početka prezentacije trećeg nacrta dokumenta, pojasnila je da dostavljeni dokument nije u potpunosti dovršen. Očekivalo se da će do ove sjednice dokument biti finaliziran, međutim, zbog dodatnih konzultacija s pojedinim tijelima i organizacijama, uključujući i SRRH "KALI SARA" koja sudjeluje u provedbi aktivnosti, proces izrade još traje. Nakon dovršetka dodatnih konzultacija bit će moguće oblikovati nacrt koji će se uputiti u javno savjetovanje. Prema trenutnom planu, ažurirani dokument trebao bi biti dostavljen članovima u srijedu.

Na sastanku će se stoga predstaviti trenutačno stanje i sadržaj dokumenta izrađenog do sada, nakon čega je riječ dala kolegi Dariju Milošu.

Dario Miloš, viši savjetnik - specijalist u Uredu za ljudska prava i prava nacionalnih manjina predstavio je dosadašnje rezultate procesa izrade Nacrta Akcijskog plana. U procesu izrade zaprimljeno je ukupno 111 prijedloga aktivnosti – 69 od tijela državne uprave i 42 od organizacija civilnog društva.

Naglasio je da je tijekom rada nacrt imao više od 160 stranica. Najveći broj aktivnosti odnosi se na područje obrazovanja, dok su neke inicijative, primjerice iz područja zdravstva, morale biti izostavljene jer nije osigurana nadležnost i sudjelovanje relevantnih institucija. Dodao je da će dio prijedloga biti uključen kao prilog Akcijskom planu jer se provode kroz druge strateške dokumente ili projekte, poput projekata Ureda koji se nalaze u okviru Nacionalnog plana zaštite i promicanja ljudskih prava i suzbijanja diskriminacije za razdoblje do 2027. godine. Naglasio je kako je vidljiv trend povećanja broja aktivnosti. Primjerice, Akcijski plan koji obuhvaća razdoblje 2021. – 2022. sadržavao je 50 aktivnosti, dok je Akcijski plan za razdoblje 2023. – 2025. sadržavao ukupno 55 aktivnosti, dok dokument koji je trenutno u izradi već sada ima značajno veći broj aktivnosti, gotovo 70. Također je napomenuo da broj aktivnosti još nije konačan te da se dokument i dalje usklađuje na temelju pristiglih komentara i dodatnih konzultacija. Na kraju je istaknuto da će prezentacija biti dostavljena svim članovima Radne skupine zajedno s nacrtom zapisnika sa sjednice.

Klaudija Kregar Orešković izdvojila je nedostatak aktivnosti u području zdravlja Roma kao jedno od glavnih otvorenih pitanja naglasivši da je isti nedostatak zabilježen i u prethodnom Akcijskom planu. Istaknula je da bi projekt Ureda ponovno mogao ostati jedina aktivnost u tom području te je najavila dodatne razgovore s predstavnicom Ministarstva zdravstva kako bi se razmotrile mogućnosti za uključivanje dodatnih aktivnosti. Pojasnila je također da prijedlozi organizacije *Medicines du Monde* nisu odbijeni isključivo zato što ih nije preuzelo Ministarstvo zdravstva, već da će dio takvih inicijativa moći biti prijavljen kroz planirani otvoreni poziv Ureda za ljudska prava i prava nacionalnih manjina za projekte usmjerene na podršku ranjivim skupinama. Slično vrijedi i za prijedloge Hrvatske zajednice županija, koji se u određenim slučajevima mogu provoditi kroz projekte financirane putem otvorenog poziva u suradnji s organizacijama civilnog društva. Naglasila je da je Ured nastojao uključiti sve prijedloge aktivnosti koji su bili provedivi u razdoblju od dvije godine, dok su odbijeni samo oni za koje je unaprijed bilo jasno da ih nije moguće realizirati u okviru predmetnog akcijskog plana. Uspoređujući prethodni dokument s trenutnim Nacrtom istaknula je da je ukupan broj aktivnosti veći, ali da se i dalje ponavljaju određeni obrasci, poput najvećeg broja aktivnosti u nadležnosti Ureda za ljudska prava i

prava nacionalnih manjina i Ministarstva znanosti, obrazovanja i mladih te vrlo ograničenog broja aktivnosti u području zdravlja.

Također je upozorila na poteškoće u području praćenja siromaštva Roma, s obzirom na to da nadležna tijela ne raspoložu dovoljno razrađenim podacima za pojedine ciljane skupine, što predstavlja izazov i u izradi međunarodnih izvješća. Na kraju osvrta na prezentaciju je pozvala članove Radne skupine da iznesu svoje komentare i opće dojmove o dosadašnjem nacrtu dokumenta.

Rasprava

Dijana Ćurković istaknula je da područje o kojem se raspravlja nije izravno u nadležnosti njezina ureda, ali je željela dati kratku napomenu vezanu uz proračunska pitanja. Naglasila je da, iako su proračuni i projekcije za sljedeće dvije godine već definirani, oni nisu potpuno nepromjenjivi te je u određenim slučajevima moguće zatražiti dodatna sredstva ako se pokaže potreba za provedbom pojedinih aktivnosti. Također je napomenula da Ured za ravnopravnost spolova u nacrtu ima samo jednu aktivnost te bi, s obzirom na interes za aktivnije sudjelovanje, voljela da ih u budućnosti bude više. Kao ograničenje je navela trenutačne kadrovske kapacitete Ureda.

Goran Đurđević zahvalio je Uredu za ljudska prava i prava nacionalnih manjina te prisutnim članovima Radne skupine na dugogodišnjem trudu i zalaganju za prava romske nacionalne manjine. Istaknuo je da se najveći broj mjera u nacrtu Akcijskog plana odnosi na obrazovanje i zapošljavanje, što su ključna područja za unapređenje položaja Roma. Skrenuo je pozornost na nadolazeću javnu tribinu saborskog zastupnika Veljka Kajtazija o segregaciji u školstvu, naglašavajući potrebu da škole u romskim naseljima omoguće učenje romskog jezika (Romani čhib) i bajaškog, bez stvaranja dodatnih jezičnih prepreka. Naglasio je važnost mjera za zapošljavanje i prekvalifikaciju, kako bi mladi Romi mogli biti uključeni na tržište rada i smanjiti ovisnost o socijalnoj pomoći. Također je istaknuo potrebu očuvanja kulturne baštine romskih zajednica te prepoznavanje različitih romskih skupina u Hrvatskoj, poput Bajaša, Ludara, i Aškalijsa. Na kraju je pozvao Radnu skupinu da pri kreiranju mjera i aktivnosti uzme u obzir navedene specifičnosti i potencijalne izazove vezane uz obrazovanje i kulturni identitet Roma.

Anica Ježić iz Ureda pravobranitelja za osobe s invaliditetom istaknula je da manjak određenih mjera u nacrtu Akcijskog plana predstavlja ozbiljan problem, osobito u kontekstu uključivanja osoba romskog porijekla u obrazovanje, zdravstvo, zapošljavanje i socijalni sustav. Naglasila je potrebu za statističkim praćenjem djece s teškoćama u razvoju pripadnika romske nacionalne manjine, budući da su te skupine izložene dvostrukoj diskriminaciji, a trenutno ne postoje podaci koji bi olakšali planiranje i evaluaciju mjera. Predložila je da, ukoliko se ova pitanja ne mogu uvrstiti u trenutni plan, buduće preporuke i dokumenti na višim razinama, uključujući komunikaciju s Vladom, budu iskorišteni za adresiranje tog problema. Naglasila je važnost daljnje rasprave i poticanja sustava da se dodatno uključe i mjere napredak u ovim područjima.

Klaudija Kregar Orešković pojasnila je poteškoće u prikupljanju podataka o pripadnicima romske nacionalne manjine koji su osobe s invaliditetom, s obzirom na malu veličinu ukupne populacije (procjena oko 25.500 osoba). Naglasila je da je teško dobiti reprezentativni uzorak za analize, ali je istaknula da Hrvatski zavod za javno zdravstvo (HZJZ) već vodi detaljne registre osoba s invaliditetom, uključujući djecu i odrasle, s podacima o vrsti oštećenja, dobi i spolu. Informirala je o naumu Ureda da se u okviru ponovljenog istraživanja, uz informirani pristanak sudionika, prikupe OIB-ovi pripadnika romske nacionalne manjine koji bi željeli sudjelovati u istraživanju „Zdravstvene slike Roma“, a čime bi se omogućilo korištenje podataka iz postojećih baza HZJZ-a za stjecanje uvida u zdravlje Roma.

Takav pristup omogućio bi i detaljnije statističko praćenje pripadnika romske nacionalne manjine s invaliditetom i poboljšao planiranje i evaluaciju mjera u Akcijskom planu.

Martina Horvat istaknula je važnost sustavnog praćenja podataka o Romkinjama i Romima, uključujući djecu, u postupcima utvrđivanja invaliditeta te u evidencijama obrazovnog i socijalnog sustava. Naglasila je da bi povezivanje podataka iz različitih baza putem OIB-a omogućilo bolje razumijevanje imaju li pripadnici romske nacionalne manjine osigurane pravovremene intervencije i adekvatne mjere podrške, osobito u području teškoća u razvoju i promjena oblika školovanja. Također je upozorila na povećanu zastupljenost mladih Roma među djecom koja ispadaju iz sustava osnovnoškolskog obrazovanja, na što se odnosi i njezino doktorsko istraživanje. Na primjerima iz prakse ukazala je i na izazove u pristupu zdravstvenoj skrbi, posebno kod starijih Romkinja koje zbog slabijeg razumijevanja zdravstvenih procedura i nalaza ponekad ne ostvaruju potrebnu medicinsku pomoć. Naglasila je stoga važnost mjera koje olakšavaju pristup zdravstvenom sustavu, uključujući podršku u razumijevanju medicinske dokumentacije, naručivanju i dolasku na preglede. Također je podržala nastavak mjera usmjerenih na suzbijanje siromaštva, uz razmatranje dodatnih kriterija kako bi se one još učinkovitije usmjerile prema najsiromašnijim i najisključenijim skupinama.

Klaudija Kregar Orešković zahvalila je na iznesenim komentarima te istaknula da Ured podržava uvođenje ciljanih mjera usmjerenih posebno na romsku populaciju. Naglasila je da opće mjere, primjerice u području aktivnih politika zapošljavanja, imaju određene pozitivne učinke, ali nisu dovoljne za najranjivije skupine, osobito Romkinje koje su u nepovoljnijem položaju na tržištu rada. Istaknula je potrebu razvoja specifičnih mjera usmjerenih upravo na tu skupinu, iako takve mjere zasad nisu uključene u aktualni Akcijski plan. Dodala je da se očekuje kako će dodatne analize i ponovljeno istraživanje baznih podataka pružiti čvršće dokaze za njihovo uvođenje u budućim dokumentima.

U nastavku rasprave Josip Grgić istaknuo je da Ured pravobraniteljice za ravnopravnost spolova podržava predložene mjere i aktivnosti usmjerene na unapređenje položaja Romkinja, ocijenivši ih korisnima i dobro osmišljenima. Međutim, napomenuo je da zbog ograničenih kadrovskih kapaciteta Ured ne može preuzeti ulogu nositelja ili partnera u pojedinim aktivnostima koje je predložila Hrvatska zajednica županija. Također je postavio pitanje o mogućnosti sustavnog prikupljanja i prikazivanja podataka razvrstanih po spolu u okviru provedbe pojedinih aktivnosti Akcijskog plana.

Odgovarajući na upit, Klaudija Kregar Orešković istaknula je da je za Ured važno pratiti sve aktivnosti i rezultate po spolu, osobito u okviru provedbe Nacionalnog plana za uključivanje Roma, s obzirom na značajne razlike u položaju Roma i Romkinja. Pojasnila je da takvi podaci neće nužno uvijek biti prikazani u samoj tablici Akcijskog plana, ali se redovito prikupljaju i koriste u izvještavanju te u analizi provedbe mjera. U raspravi se uključio i Aleksa Đokić koji je naveo da Ured u većini područja, osobito u obrazovanju i zapošljavanju, već dobiva statističke podatke razvrstane po spolu, a često i po dobi. Istaknuo je da takvu praksu primjenjuje većina nadležnih tijela te da se podaci o spolu redovito dostavljaju u okviru praćenja provedbe mjera, uz iznimku pojedinih područja poput praćenja siromaštva.

Zatvaranje sastanka (daljnje aktivnosti)

Klaudija Kregar Orešković izvijestila je članove Radne skupine o nastavku izrade Akcijskog plana. Konačna verzija trećeg nacrtu dokumenta bit će dostavljena u srijedu, 11. ožujka 2026. godine. Nakon toga, od tijela državne uprave – nositelja aktivnosti – zatražit će se dopuna nedostajućih podataka te izrada obrazaca Iskaza o procjeni fiskalnog učinka (PFU).

Navela je da je planirano da se dokument tijekom travnja uputi u postupak javnog savjetovanja, dok se njegovo usvajanje očekuje u svibnju ili početkom lipnja. Ujedno je zamolila članove Radne skupine da poštuju predviđene rokove te da već sada započnu s pripremom potrebne dokumentacije kako bi se proces dovršio u planiranom vremenskom okviru.

Istaknula je i da će svi prijedlozi koji u ovom ciklusu nisu uključeni u dokument biti zadržani u arhivi Ureda te će se koristiti kao podloga pri izradi budućih strateških dokumenata. Na kraju je zahvalila svim članovima Radne skupine na sudjelovanju i doprinosu u radu tijekom procesa izrade Akcijskog plana.

Zapisnik sastavio:

Dario Miloš, tajnik Radne skupine

Odobrila:

Klaudija Kregar Orešković, voditeljica Radne skupine

KLASA: 016-01/28-08/1
 URBROJ: 50450-02/27-26-109

Zagreb, 10. ožujka 2026.

